

Lex noua quod paratur ad veterem: noua lex est alia a veteri per nouam legem vetus adimpletur. quod lex noua parata ad veterem sicut perfectum ad imperfectum & c. ibi. §. iij. p. totum. fo. cccxi. co. ij.

Quod lex sit grauior ad seruandum an vetus vel noua quod lex noua precipit & prohibet quoad opera exteriora: principalitas nouae legis est gratia spiritus sancti: & lex noua dicitur lex libertatis. ibi. §. iij. p. totum. fo. eo. co. ij.

Lex euangelica conuenienter ordinat hominem quoad actus exteriores: pbat vario modo: & quare iudicialia praeccepta non sunt posita. ibi. §. v. p. totum. fo. cccxij. co. j.

Lex euangelica quomodo sufficienter ordinat hominem circa actus interiores: & quod hominem ad seipsum dupliciter ordinat: nam finis interioris animi motus: et quod circa praeccepta moralia tria posuit: et quod tripliciter errabat Scribae et Pharisei circa iudicialia. ibi. §. vj. p. totum. fo. eo. co. ij.

Lex euangelica conuenienter traduntur consilia quasi ad dita praecceptis multum vtilia: quod probatur: & quare differentia inter praecceptum & consilium & c. ibi. §. vij. p. totum. fo. cccxij. co. iij.

Legis quintae quae dicitur consuetudo. vide. a. sub litera C. scilicet Consuetudo.

De lege canonica.

LEX HVMANA DICITVR IVS POSITIVM

scriptum: si non est scriptum dicitur consuetudo: in qua lege agitur de praecceptis ecclesiae: de rescriptis: de decretis: de decretalibus epistolis: & autoritate doctorum. par. ti. xv. q. c. v. nico. ante. fo. cccxvi. co. j.

Lex siue ius diuiditur: aut naturale: aut civile: aut gentium: ius gentium comprehenditur sub iure positio: & sic diuiditur in naturale & politium. Et ius siue iustum aut naturale est quod ex sui natura alteri adaequatur potest esse dupliciter. ibi. §. j. p. totum. fo. eo. co. j. & ij.

Legis humanae necessitates ad quod & quare factae sunt: & melius est omnino ordinari lege quam dimitti arbitrio iudicis: & hoc propter tria. ibi. §. ij. p. totum. fo. eo. co. ij.

Legis humanae qualitas quae est: & quod describitur: quare lex debet esse honesta & c. ibi. §. iij. p. totum. fo. eo. co. ij.

Lex humana quod deriuatur a ratione naturali: & quod prohibet vitia: sed non omnia: licet in quantum habet de iustitia in tantum habet de virtute legis: lex quare ponitur in communis: & quod lex non praecipit oes actus virtutis. ibi. §. iij. p. totum. fo. cccxvij. co. j.

Legi humanae oes subijciuntur: dupliciter potest aliquis esse legi subiectus: & quod intelligitur illud quod princeps solutus est legibus suis. ibi. §. v. p. totum. fo. eo. co. ij.

Quado vel quomodo liceat subditis legi praeter verba legis agere: & quando habet locum: arguitur contra: & respondet ad obiecta & c. ibi. §. vj. p. totum. fo. eo. co. ij.

Legis interpretatione: nota quod glossa ponit quod dupliciter legis interpretationem & c. ibi. §. vij. p. totum. fo. eo. co. iij.

Lex humana si possit mutari & quando: & quid est lex humana & c. ibi. §. viij. p. totum. fo. eo. co. iij.

Legum mutatio fieri non debet sine causa multum vtili vel necessaria. ibi. §. ix. p. totum. fo. cccxviij. co. j.

Lex siue ius gentium quid est siue quale: feruit quod dicitur esse de iure gentium: & quare hoc ius gentium appellatur. ibi. §. x. p. totum. fo. eo. co. j.

Lex canonica est lex ecclesiae: quod est canon: quare dicta est regula: ponunt opiniones aliquorum de sup: & quod constitutio ecclesiastica appellatur varijs nominibus. ibi. §. xj. p. totum. fo. eo. co. ij.

Praeccepta ecclesiae describuntur quae obligant ad mortale: & aliqua quae vniuersalia sunt quae extenduntur ad omnes fideles: & aliqua ad certos status personarum sunt numero & c. ibi. §. xij. p. totum. fo. eo. co. ij.

Canon quo aliquando vario modo sumitur: quid condere possunt canones & vbi quae & qualiter. ibi. §. xij. p. totum. fo. cccxviij. co. iij.

De canonibus praeterioribus & de ipsius praeterioribus vniuersalibus quae sunt approbata. ibi. §. xij. p. totum. fo. cccxix. co. iij.

De decretis summorum pontificum constitutionibus: & vtrum papa per decretum sui ius constitutione possit facere canones & articulos fidei & c. ibi. §. xv. p. totum. fo. eo. co. j.

Quid sit decretalis: & quod decretales epistolae habeant eandem auctoritatem sicut decreta & canones ostenditur. ibi. §. xvj. p. totum. fo. cccxix. co. ij.

Rescriptum quid est: quis possit rescriptum condere: super quibus rebus rescripta interprobant: si super eis dubitare contingat: quod potestas aut eius eorum: quanto tempore durat eorum autoritas: quod rescripta sunt generalia: quod specialia & c. ibi. §. xvij. p. totum. fo. eo. co. ij. iij. & iij.

De doctrinis ecclesiae & praecipue doctorum: nota tripliciter differentia: quaedam sunt reprobatas: quaedam apocryphae: & quod approbare ab ecclesia: & quorum doctorum: & quis ordo sit tenendus in solutione alicuius questionis. ibi. §. xvij. p. totum. fo. cxi. co. ij.

Posterior constitutio siue lex quod tollit priorem: & vtrum peccet qui facit se constitutione papae per ignorantiam. ibi. §. xix. p. totum. fo. cxi. co. ij.

Legibus quod quis potest dispensare vel interpretari & c. vbi per libet dispensatio: & quod totum corporis diuisum in quatuor libros: quod sit compilator decretalium: quis fecit compilationem sextum decretalium: quartus liber quare dicitur clementinae: & quare ceteri dicuntur extrauagantes. ibi. §. xx. p. totum. fo. eo. co. iij.

De lege ciuili.

LEX CIVILIS SIVE IVS QVOD

describitur ab Isidoro: quod ius militare describitur finem eundem: quid est ius publicum: quid ius quiritum: & ponuntur variae species iuris ciuilis: & quid est finem eundem lex: quae sunt plebiscita: quid senatusconsultum: quid constitutio: quod edictum & c. par. ti. xvij. c. v. nico. ante. fo. cxi. co. ij. iij. & iij.

Totum corpus iuris ciuilis communis quod diuiditur in codicem digestum: instituta: authentica: quod diuiduntur & diuisiones legum probantur. ibi. §. j. p. totum. fo. eo. co. iij.

Leges humane etiam seculares imponunt homini necessitatem ad obseruandum in foro conscientiae: ita quod non obseruans peccat si sunt iustae: quo hominem ligat in foro conscientiae: & etiam dicunt iustae finem quadruplex genus causarum: & qui imponunt leges iniustas quod tenent ad restitutionem. ibi. §. ij. Lex ciuilis est prior lege canonica: tempore: sed lex canonica est prior ciuili dignitate: pbatur: qui fuerunt auctores legum secularium: quando inciperunt canones & c. vni papa potest tollere leges quod ad vtriusque formam. ibi. §. iij. p. totum. fo. cxi. co. ij.

Causae plures illicitae describuntur quae permittunt a legibus secularibus: sed quae prohibentur iure diuino in omnibus illis casibus leges sunt abrogatae: nec decet seruari: & sunt numero. xvij. & peccant qui eas seruauerunt. ibi. §. iij. p. totum. fo. eo. co. iij.

CONTRA EVM QVI LEGEM DI

cere ponit apertius est interpretatio facienda. Est vna de reg. iur. quae & declarat ad longum. j. par. ti. xx. c. v. nico. sub C. ibi. Contra eum. fo. cxlv. co. ij.

Certum est quod is committit in lege qui legis verba amplectens contra legis nititur voluntatem. Est vna de reg. iur. quae & declarat. ibi. sub C. l. Certum. fo. cxlv. co. j.

Legitimatio instituta in ius ciuile describitur & declaratur per tres conclusiones. iij. par. ti. c. cxxvij. §. j. ij. & iij. p. totum. fo. xix. co. ij. & iij.

Legitimatio illegitimorum fieri potest in sex casibus vel sex modis. ibi. §. j. p. totum. fo. eo. co. ij. & iij.

Legitimatio hois describitur per tres conclusiones: quod alii qui illegitimi legitiman. ibi. §. iij. p. totum. fo. eo. co. iij.

Legitimare quos & quomodo papa potest ad dignitates & beneficia & c. ibi. §. v. p. totum. fo. xx. co. j.

Quo legitimat princeps secularis & c. ibi. §. vj. p. totum. fo. xx. co. j.

Legitimatio quo fieri debet per Papam: Imperatorem: vel alios. ibi. §. vij. p. totum. fo. eo. co. ij.

Legitimare quare Imperator non potest super prole futura. quae est solennitas legitimations: quae exiguntur ad legitimacionem & c. ibi. §. viij. p. totum. fo. eo. co. ij.

Legitima illegitimi tribus modis p quas leges reduci possunt & c. iij. par. ti. cxxvij. c. iij. §. j. p. totum. fo. cxi. co. j.

Legitima portio in testamentis est triplex: quod illa sit diuisenda haeredibus. iij. par. ti. c. cxi. §. j. p. totum. folio lxxiij. co. j.